

Taina Pietikäinen:

NOKIA, HAAPANIEMI, HUVILANIEMI: KAIVAUSKERTOMUS VUODELTA 1988

JOHDANTO	1
TUTKIMUKSEN TAUSTA	1
Muinaisjäännöksen ympäristö	2
Alueen maankäyttöhistoriaa	3
MENETELMÄT	4
Mittaukset ja paalutus	4
Kaivaus ja ennallistus	5
Dokumentointi	6
HAVAINNOT	6
Rakenteelliset havainnot kerroksittain	6
Löydöt	9
Vanhan päärakennuksen päätyalue	11
YHTEENVETO JA TULKINTA	11
LIITTEET	

NOKIA, HAAPANIEMI, HUVILANIEMI, PÄÄSKYLÄ:
Rautakautisen muinaisjäännöksen kaivaus ajalla 23.6.-5.8.1988

Arkistotietoja:

Kunta	Nokia
Kylä	Haapaniemi
Tila	Pääskylä RN:o 1:13
Omistaja	Pitkänien sairaalan kuntainliitto
Peruskartta	2123 02 SIURO
Koordinaatit	X= 6817 60 Y= 465 10 Z= 60-65
Kiintopiste	63.93
Taakselukema	1.06
Aikaisemmat tiedot	Kaivauskertomus Helmer Salmo 1941 Inventointikertomus A.Erä-Esko 1948 Inventointikertomus E. Renvall 1985
Kirjallisuus	Salmo: Satakunnan rautakausi, Satakun- nan historia II, Vammala 1952. Miettinen: Vanhan Pirkkalan esihisto- ria, Vanhan Pirkkalan historia, Tampere 1974.
Aiemmat löydöt	KM 11 282:1-89
Löydöt 1988	TYA 485:1-86
Negatiivit	TYA 16536-16710
Diapositiivit	TYA 206:1-86
Liitekartat	Peruskarttaote A4 1:20 000 Yleiskartta 1:500 Tasokartat 1:20 (3 kpl) Kartta hiilikuopasta 1:20 Profiilikartat 1:20 (4 kpl) Pinta- ja pohjavaaituskartta 1:50

NOKIA, HAAPANIEMI, HUVILANIEMI: KAIVAUSKERTOMUS 1988

JOHDANTO

Huvilaniemen 1941 paljastunut rautakautinen kalmisto sijaitsee nykyisin Pääskylän tilan alueella, sillä vanha Huvilaniemen tila on nyttemmin lohkottu useammaksi pienemmäksi tilaksi. Jatkossa tullaan kuitenkin kesän 1988 kaivauskohteen nimenä käyttämään Huvilaniemeä, jotta ei syntyisi epäselvyyttä sen ja vuoden 1941 kaivauskohteen sijainnin kesken.

Kaivausalue sijaitsee uudesta päärakennuksesta parinkymmenen metrin päässä - eli välittömästi sen pihapiirissä ja n. 30 metrin päässä Helmer Salmon tutkimasta röykkiöstä. Pääskylän tilaa käytetään nykyisellään Pitkaniemen sairaalan kesänviettopaikkana.

Kaivausjohtajana kesällä 1988 toimi HuK Taina Pietikäinen ja teknisenä apulaisena fil.yo. Minna Sartes. Kaivauksen vastuullisena valvojana toimi Turun yliopiston suomalaisen ja vertailevan arkeologian professori Unto Salo. Yhteyshenkilö Nokian kaupunkiin oli kaupunginsihteeri Markku Rahikkala. Kaivajiksi kaupunki oli palkannut yhdeksän nokialaista koululaista, tämän lisäksi kaupunki vastasi kokonaan tutkimuksen rahoituksesta.

Kenttätöitä Huvilaniemessä tehtiin kuusi viikkoa ajalla 23.6.-5.8. - eli kaikkiaan 341 miestyöpäivää, josta arkeologisen kenttähenkilökunnan osuus oli 62 ja kaivajien osuus 279 päivää. Pohjatasoon tutkittiin n.120 m² kokoinen alue, joka entistettiin kaivausten päätteeksi.

TUTKIMUKSEN TAUSTA

Haapaniemen Huvilaniemen kaivauksella pyrittiin saamaan lisätietoja Nokian alueen rautakautisen asutuksen synnystä ja kehityksestä. Lisäksi tutkimus liittyy Turun yliopiston arkeologian osaston Kokemäenjoen asutushistoriaa tutkivaan projektiin. Toisaalta koska Huvilaniemen alue on nykyisin voimakkaassa käytössä, toimiihan Pääskylä leirikeskusmaisena kesänviettopaikkana,

ja koska muinaisjäännös sijaitsee aivan keskellä pihaa, katsottiin sen olevan jossain määrin uhanalaisessa asemassa ja sen tutkimista pidettiin tämän vuoksi erittäin tärkeänä.

Kaivausalue päätettiin ensin rajoittaa vain kahden selvästi näkyvän kummun alueelle, koska ei ollut varmuutta kulttuurikerroksen paksuudesta ja haluttiin varmistaa se, että kaikki avattu maa-alue saadaan tutkituksi huolellisesti pohjatasoon asti. Näin ollen maata avattiin alunperin 80 m², mutta koska kulttuurikerroksen paksuudeksi todettiin vain 30-40 cm, jäi aikaa myös kolmannen kumpareen tutkimiseen. Kaivausaluetta laajennettiin etelään ja itään päin n. 40 m², jolloin saatiin koko muinaisjäännösalue tutkittua.

Muinaisjäännöksen ympäristö

Huvilaniemi sijaitsee Kokemäenjoen vesistöön kuuluvan Kuloveden etelärannalla vastapäätä Siuron rautatieasemaa, n.10 km:n päässä Nokian keskustasta. Niemen kärki on viljelemätöntä ja metsäistä, lisäksi maa on luonnostaan hyvin kivikkoista. Tutkittu muinaisjäännös sijaitsee pihapiirissä, varsin jyrkästi Kulovedestä nousevalla töyräällä. Nykyisin vedenpinta pidetään keinotekoisesti varsin matalalla, mutta luultavimmin esihistoriallisena aikana muinaisjäännös on sijainnut hyvin lähellä rantaviivaa.

Haapaniemestä on näköyhteys Kuloveden vastarannalla sijaitsevaan Knuutilan kartanoon, jonka alueilla Alfred Hackman tutki vuonna 1928 lähinnä kansainvaellusajalle ajoittuneen kalmiston. Kalmiston löytöihin kuului mm. emalikoristeinen hevosenkenkäsolki.

Vaikka muinaisjäännös on piha-alueella, oli se kuitenkin luonnontilaisena niin runsaasti rehottavan kasvillisuuden vallassa, että sitä oli lähes mahdoton havaita. Kasvillisuus oli toisaalta tyypillistä ruohovartista niittykasvillisuutta (erilaisia heiniä ja ruohoja, apilaa, koiranputkea) toisaalta villiintyneitä hyöty- ja koristekasveja (marjapensaita, ruusupensaita, perennoja). Suurempia puita muinaisjäännöksen päällä ei kasvanut, pieniä koivun, kuusen ja jopa tammen taimia jouduttiin kuitenkin alueelta raivaamaan.

Alueen raivaamisen jälkeen todettiin muinaisjäännöksen muodostuvan kolmesta hyvin epäsäännöllisestä ja vaatimattomasta kumpareesta, jotka kaikki olivat alle puolen metrin korkuisia. Huomiota herättävää oli, että alueella näytti olevan runsaasti todella suuria kiviä, mutta turvekerroksen alta ei tuntunut juuri laisinkaan kiveystä tai pienempiä kiviä.

Alueen maankäyttöhistoriaa

Haapaniemi on vanha rälssikartano (varhaisimmat tiedot 1530-luvulta), johon Huvilaniemi on kuulunut isojakoasiakirjojen mukaan kotitiluksina. 1600-luvulta asti aina 1810-luvulle Haapaniemi kuului Skalm-suvulle. Luultavaa on, että Huvilaniemessä ei tällöin ollut mitään mainittavampia rakennuksia, eikä alue ollut aktiivisessa käytössä. 1824 Haapaniemen osti Johan Törngren, jonka suvun hallussa se oli vuoteen 1902. Tällöin tila siirtyi Hautasten omistukseen. Huvilaniemeen rakennettiin 1800-luvun loppupuolella suuri hirsihuvila Törngrenin lesken käyttöön. Tämä huvila on ainakin osittain ollut sama rakennus, mikä myöhemmin toimi Huvilaniemen tilan päärakennuksena.

Vasta 1930-luvulla Huvilaniemi tuli ympärivuotiseen asuinkäyttöön. Tällöin alueelle rakennettiin navetta, aitta, sauna ja pajarakennus. Muistitietojen mukaan kuitenkin ei kesän 1988 kaivausalueen kohdalla tai sen välittömässä läheisyydessä ole ollut rakennuksia tai erityisen vilkasta maankäyttötoimintaa.

Vuonna 1941 Anja Niskasen isä kaivoi päärakennuksen päätyyn kasvimaata, jolloin hän löysi miekan kappaleita. Tämä löytö johti Helmer Salmon tutkimuksiin alueella. Salmo tutki yhden epäsäännöllisen kiven ja maansekaisen hautaröykkiön, jossa oli hyvin rikas esineistö (KM 11282:1-89). Hautauksia Salmo epäilee olleen useita, ja hän ajoittaa ne 600-luvun alkupuolelle. Tarkastettuaan koko Huvilaniemen tilan alueen hän totesi yhden epävarman röykkiön n.10 m:n päässä tutkitusta. Aivan selvinä hautakumpuina hän piti päärakennuksen luoteispuolella, lipputangon vieressä olleita kolmea kumpareta. Tämän jälkeen kyseistä aluetta pidettiin rauhoitettuna, eikä siihen haastattelujen mukaan kajottu mitenkään.

Huvilaniemen tila toimi yksityiskäyttönsä jälkeen lasten kesäsiirtolana, jonka jälkeen suurin osa tilasta siirtyi Pitkäniemen sairaalan omistukseen Pääskylä nimisenä tilana.

Varsin hämmästyttävä seikka on se, että vaikka kesän 1988 kaivauksissa todettiin muinaisjäännöksen toisen pään häiriöityneen, eli toiseen tasoon asti löydettiin tiilenkappaleita (mm kattotiiltä), ei Antti Hautasen tai Anja Niskasén muistinkaan alueella olleissa rakennuksissa ole käytetty tiiltä vasta kun vanhan päärakennuksen viimeisen korjausvaiheen jälkeen. Tämä rakennus on kuitenkin purettu 80-luvun alussa, joten tämän purkutyön ei voida olettaa aiheuttaneen häiriöitä ko. muinaisjäännöksessä.

(Tiedot Vanhan Pirkkalan historiasta s.37, 76-77, 223, 233 ja suullisesti Antti Hautaselta ja Anja Niskaselta os. Hautanen.)

MENETELMÄT

Mittaukset ja paalutus

Koordinaatiston peruslinja vedettiin länsi-itä -suunnassa ja paalutettiin 2 m:n välein puupaaluilla. Vaaituskojetta hyväksikäyttäen vedettiin tästä linjasta 90°:n kulmassa toinen peruslinja, josta muodostui koordinaatiston X-akseli ja joka oli siis pohjois-etelä -suuntainen. Koordinaatiston origolle annettiin koordinaateiksi 100/100. Pohjoissuunta määritettiin kompassilla.

Maaston kivikkoisuuden vuoksi puupaaluja oli erittäin vaikea saada isketyksi paikoilleen. Niinpä lähinnä alueen reunoille iskettiin paalut ja niistä vedettiin apunaruja kaivausalueen yli n.4 m:n välein N-S -suunnassa ja yksi naru suunnassa W-E profiiliin X=108 kohdalle. Koordinaatit merkittiin naruihin 2 m:n välein teipistä tehdyin lipuin.

Korkeuskiintopisteen saaminen kaivauksille tuotti ongelmia. Lähin kiintopiste on Siuron rautatieaseman pihassa, mutta Kulovesi on kyseisellä kohdalla niin leveä, että vastarannalta ei latan lukema olisi kyetty lukemaan.

Korkeuskiintopiste siirrettiin tyynenä aamuna, jolloin veden pinta oli mahdollisimman tasainen. Veden pinnan korkeus mitattiin Siuron puolella valtakunnallisesta korkeuskiintopisteestä n:o 62007 lähtien. Kaivauksille korkeus saatiin mittaamalla se veden pinnasta, jonka siis oletettiin olevan sama kuin Siuron puoleisella vastarannalla. Pientä virhettä lienee syntynyt Kuloveden virtauksesta, mutta koska kyseessä on rautakautinen muinaisjään-

nös virhemahdollisuutta ei pidetty haitallisen suurena. Vaaitusjonoa ei suljettu. Kaivausalueen korkeuskiintopisteenä käytettiin pihamaalla olleen, kaivausalueen ulkopuolelle jääneen kiven korkeinta huippua, jonka korkeudeksi saatiin 63,93 m mpy N60-järjestelmässä. Vaaituskojeen taakselukema oli 1,06.

Kaivaus ja ennallistus

Muinaisjäännöksen päällä oli varsin paksu turvekerros, joka poistettiin ensin n. 80m² kokoiselta alueelta (X=104-110, Y=102-110). Tämä alue kaivettiin loppuun normaalina tasokaivauksena, n.10 cm:n kerroksina edeten, jonka jälkeen avattiin kaivausaluetta lisää n.40 m². Tämä alue muodostui kaivauksen eteläreunaan avatusta ruuturivistä (X=102) ja kolmannen kummun alueesta (X=102-108, Y=112-114). Kaikki kaivettu maa seulottiin. Kaivauksen lopussa kaivettiin alueen reunoille koekuoppia, joissa ei havaittu merkkejä muinaisjäännöksen jatkumisesta tutkimattomalle alueelle.

Kaivausalueelle jätettiin neljä profiilikaistaa (kolme suunnassa N-S: Y=104, 110 ja 114; yksi suunnassa W-E: X=108), joista kaivauksen lopussa piirrettiin leikkaukset ja jotka sen jälkeen kaivettiin pois muuta kaivausta vastaavina tasoina.

Kaivauksen jälkeen alue ennallistettiin. Työ tehtiin ilman koneellista apua, kottikärryillä ja lapiolla maata siirtäen. Alueelle muodostettiin kolme matalaa kumpua alkuperäisen muinaisjäännöksen muotoa parhaimman mukaan jäljitellen. Alunperin oli tarkoituksena levittää talteen otetut turvelevyt ennallistetun kompleksin päälle, mutta tätä kokeiltaessa todettiin sen olevan turpeen murenevaisuuden vuoksi lähes mahdotonta. Toisaalta muinaisjäännöksen ulkonäkö olisi ollut tämän jälkeen niin törkeän epäsiisti, että aikeesta luovuttiin. Sen sijaan neuvoteltiin Pitkäniemen sairaalan talonmiehen kanssa mahdollisuudesta kylvää alueelle myöhemmin ruohonsiementä. Ennallistetun muinaismuistokompleksin viereen pystytettiin museoviraston toimittama rauhoituskyltti.

Dokumentointi

Kaivetut tasot dokumentoitiin piirtämällä ne 1:20 mittakaavassa, vaaitsemalla metrin välein sekä valokuvaamalla ne mustavalkoiselle negatiiville. Lisäksi otettiin diakuvia. Valokuvaaminen tapahtui telineeltä. Valmistusviallisen filmirullan hajoamisen vuoksi osa 1.tasosta otetuista mustavalkoisista valokuvista valottui pilalle. Tasokarttojen lisäksi piirrettiin leikaukskartat, yleiskartta sekä pinta- ja pohjavaaituskartta.

Kaivauksilla esiin tulleet massalöydöt, eli lähinnä keramiikka otettiin talteen kerroksittain ja kaivausruuduttain. Esinelöydöt otettiin talteen X-, Y- ja Z-koordinaatein (kaivausruudun lounaisnurkasta mitattuina).

Kaivaukselta otettiin hiilinäytteitä kaksi kappaletta, joista toinen on kolmannen kerroksen alta löytyneestä hiilikuopasta. Maanäytteitä otettiin kolme kappaletta ja ne toimitettiin sellaisinaan (flotaatiota kenttäolosuhteissa ei siis tehty) FT Terttu Lempiäiselle analysoitaviksi.

HAVAINNOT

Rakenteelliset havainnot kerroksittain

1.kerros

Paksuhkon turvekerroksen poistamisen jälkeen alueella ei näyttänyt olevan selviä ladottuja kiveyksiä ollenkaan. Silmiinpistävää oli se, että alueella oli varsin runsaasti suuria kiviä, mutta hyvin niukasti pieniä kiviä. Kaivausalueella oli havaittavissa kolme kivikeskittymää, jotka tosin olivat hyvin epäselviä ja vaikeasti rajattavia. Näistä yksi muodostui kaivausalueen länsipäähän (kumpu 1) ja oli muodoltaan lähinnä pyöreähkö. Toinen kivikeskittymä (kumpu 2) oli edellistä suurempi, siinä oli myös muutama todella suuri kivi. Tämä oli muodoltaan soikeahko ja sen pituusakseli kulki lounas-koillinen -suunnassa. Se sijaitsi alueen koillisnurkassa. Kolmas kivikeskittymä (kumpu 3) oli aivan kaivausalueen itäreunassa ja siinä oli havaittavissa heikkoa pikkukivistä muodostunutta kiveystä jo turpeen poistamisen jälkeen. Selvä kumpare sekään ei ollut, muodoltaan se oli lähinnä pyöreähkö. Jatkossa tullaan käyttämään kivikeskittymistä edellä mainittuja numeroita viittauksen selventä-

miseksi ja helpottamiseksi.

Ensimmäisessä kerroksessa maan väri oli tummaa ainoastaan kaivausalueen itäpään kiveysten (2,3) alueilla. Näistä kumpareista tuli myös verraten paljon hiilenpalasia. Länsipään kivikeskittymän alueella maa oli varsin vaaleaa. Sen lisäksi täältä (kumpu 1) alueelta tuli ensimmäisessä kerroksessa runsaasti tiiltä. Koko alueelta tuli ensimmäisen kerroksen aikana varsin runsaasti nykyaikaisia esineitä ja materiaaleja (lasia, posliinia, nauvoja), mikä osoittaa maan olleen pinnaltaan varsin sekoittunutta.

2.kerros

Toisessa kerroksessa kivikeskittymät 1 ja 2 muodostuivat edelleen varsin suurista kivistä - pienimmätkin kivet olivat halkaisijaltaan n.30-40 cm:n kokoisia. Mitään varsinaisia latomuksia tai rakenteita ei ollut havaittavissa, länsipään pienehkö kivikeskittymä (1) tuli kuitenkin laajemmaksi ja selvemmäksi toisessa kerroksessa. Kaivausalueen eteläreunasta paljastui toisen kerroksen aikana pienemmistä kivistä muodostunutta harvaa kiveystä - maa ei kuitenkaan ollut kyseisellä alueella saattavan tummaa, eikä kiveys ollut mitenkään tiivis tai tarkoituksellisesti ladotun tuntuinen. Jo tasoon 2 mennessä maa oli ko. alueella muuttunut puhtaaksi soran sekaiseksi hiekaksi. Ainoastaan ruudussa 102/108 maa säilyi tummempana syvemmälle.

Kaivausalueen itäpäädyn kiveys (3) harveni huomattavasti jo toisessa kerroksessa - eikä siis tästäkään kumpareesta muodostunut tiukkaa, selvästi ladotuksi tulkittavaa rakennelmaa. Kumpareen 3 tihein kivikeskittymäkin oli varsin pienellä alueella - lähinnä ruudussa 104/112.

Maan väri säilyi toisessa kerroksessa lähes samanlaisena kuin ensimmäisessä kerroksessa. Selvästi tummaa, voimakkaan hiilipi-toista (runsaasti hiilenkappaleita^{sisältävää}) maata havaittiin ainoastaan kivikeskittymien 2 ja 3 alueilta. Muualla maa oli lähinnä humuksen ja mullan sekaista ruskehtavaa hiekkamaata - ei mitenkään selvästi "kulttuurimaan" näköistä. Länsipään kivikeskittymästä tuli koko toisen kerroksen ajan modernia roskaa (lasia, posliinia, tiilenkappaleita) - muualla modernit löydöt sensijaan jäivät 1.kerrokseen.

3.kerros

Kolmatta kerrosta kaivettaessa maan väri muuttui selvästi vaaleammaksi ja lopuksi maa muuttuikin aivan vaaleaksi soraisen sekaiseksi hiekaksi. Alueen kivet näyttivät suurelta osin olevan puhtaaseen maahan ulottuvia maakiviä. Varsinkaan kiveyksissä 1 ja 2 ei ollut kovinkaan paljon selvästi paikalle tuotuja kiviä - vain parisenkymmentä suurempaa (tark. halkaisijaltaan suurempi kuin n. 20 cm) kiveä saatiin poistetuksi. Itäpään pikkukiveys (3) hävisi täysin kolmannen kerroksen aikana.

Aluetta ei katsottu aiheelliseksi kaivaa kokonaisuudessaan enää neljänteen tasoon, vaan muutamat tummemmat maaläiskät kaivettiin 3.tasosta kuopalle. Näistä kuopanteista tulleet löydöt on lueteloitu 4.kerroksen löydöiksi. Näin koko alue saatiin kaivetuksi pohjaan kolmessa kerroksessa. Pohjataso oli vaaleanruskeaa, soraista hiekkaa, jossa paikoitellen oli hyvinkin runsaasti nyrkin-kokoisia kiviä. Pohjaan tehtiin sinne tänne koekuoppia, jotka olivat täysin löydöttömiä, maa niissä oli puhdasta soraa.

Kolmannen tason jälkeen ruudusta 108/108 paljastui kivien alla sijainnut nokimaakuoppa, joka rajoittui pohjoispuoleltaan isoon maakiveen. Muualta kuoppaa ympäröi yhdessä kerroksessa n. puolenkymmentä, halkaisijaltaan n.20-30 cm ollutta kiveä. Itse kuoppa oli halkaisijaltaan n.30 cm. Hiiltä siinä oli parinkymmenen sentin syvyydeltä, joukossa oli melko suuria hiiltyneitä puunpalasia. Kuopassa itsessään ei ollut mitään rakenteita tai kiviä, eikä siitä tullut mitään löytöjä. Kuopan alta tuli vastaan puhdas hiekkamaa. Kuoppaa ympäröineissä kivissä oli hyvin heikkoja palamisen merkkejä

Kaivausalueelle jätettyjä leikkauksia lopuksi tarkasteltaessa havaittiin samat seikat, jotka jo kaivauksen kuluessa olivat käyneet hyvin ilmeisiksi. Alueen profiili oli kokonaisuudessaan hyvin matala - kumpujenkin kohdalla maan kohoaminen oli varsin vaatimatonta. Leikkauksista kävi varsin selväksi myös se, että alueella oli hyvin vähän pieniä kiviä ja että kulttuurimaan paksuus oli parhaimmillaankin hyvin ohut, vain n.30cm.

Löydöt

Aivan selvästi esihistoriallisia esinelöytöjä kaivaukselta ei tullut. Talteen otetut esineet (TYA 485:1-4) ovat kuitenkin muodoiltaan niin yksinkertaisia ja pitkäikäisiä, että niiden esihistoriallisuutta ei voida täysin poissulkea.

Sormus (TYA 485:1) on muodoltaan yksinkertainen; sileä ja koristelematon ja se muistuttaa tavattomasti tavallista vihkisormusta. Materiaalinsa vuoksi se on varsin kiinnostava. Esineen konservoineen FK Ulla Lähdesmäen mukaan sormus on epätavallisen kovaa sekoitetta, joka muistuttaa lähinnä hopeaa, mutta on sitä huomattavasti kovempaa ainetta. Kovuus sulkee myös alumiinin pois sekoitteesta. Sormuksen materiaalin ollessa tällaista sekoitetta löydön ajoittuminen esihistorialliseksi on varsin epätodennäköistä.

Muita löytöjä olivat rautainen veitsi (TYA 485:2), rautapiikki (TYA 485:3) ja hiottu kivi (TYA 485:4). Kivi löytyi ruudusta 110/104 kolmannesta kerroksesta. Muut löydöt tulivat kaikki ensimmäisestä kerroksesta. Kivi on muodoltaan epä säännöllinen, mutta siinä on muutama selvästi hiottu sivu. Pitkittäissuunnassa on lisäksi päihin hiottu muutamia epäselviä uria.

Rautakautista keramiikkaa alueelta tuli yhteensä 621,8 grammaa. Määrä jakaantui kerroksittain seuraavasti: 1.kerros: 63,9g, 2.kerros: 356,5g, 3.kerros: 186,2g ja 4.kerros: 15,2g. Seuraavaan taulukkoon on laskettu keramiikan esiintyminen kaikissa kerroksissa kaivausruuduttain.

110		4,4	2,3	6,3					Käytetty mittayksikkö gramma.
	6,1	32,5	5,9	5,8	16,9				
108									
	10,5	97,8	29,2	20,5	12,4	9,8	11,2		
106									
		109,0	41,6	2,1	39,9	71,8	20,5		
104									
	2,1	9,0	3,2			51,0			
102									Yht 621,8 grammaa.
	102	104	106	108	110	112	114	116	

TAULUKKO 1: KERAMIIKAN ESIINTYMINEN KAIVAUSRUUDUTTAIN

Kaaviosta näkyy selvästi, että ainakin yksittäisiä palasia löytyi tasaisesti lähes koko kaivausalueelta. Suurimmat keskittymät muodostuivat länsipäädyn kivikeskittymän alueelle (ruudut 104/104-106 ja 106/104) - ko. ruuduista ^{löytyi} n. 40%:a alueen keramiikka löydöistä. Toisaalta kyseiseltä alueelta oli myös koko ajan jonkin verran moderneja löytöjä. Jonkinlainen keramiikka-keskittymä muodostui myös itäpään pikkukiveyksen (3) ympäristöön. Ruuduista 102/112, 104/110 ja 104/112 löytyi n.26 %:a koko alueen keramiikan kappaleista. Kaivauksella keramiikka löytyi selvästi useamman palasen ryppäinä - eikä niin, että palasia olisi tullut tasaisesti kauttaaltaan koko ruudusta. Mitenkään selvästi keramiikan esiintyminen ei ollut sidoksissa kiveyksiin tai tummiin maa-alueisiin. Pikemminkin päinvastoin - suurimmat löydöt tehtiin tavallisesta vaaleanruskeasta maasta, kivikeskittymien ulkopuolisilta alueilta.

Keramiikka on väriltään vaihtelevaa. Siinä on, joko aivan vaaleanruskeita palasia tai sellaisia, joissa ulkopinta on vaaleanruskea ja sisäpinta harmahtava. Lisäksi esiintyy aivan mustia (hyvin tummanruskeita) palasia. Materiaaliltaan ne eivät eroa kuitenkaan toisistaan ja värierot johtunevatkin vain epätasaisesta palamisesta. Kaikki palaset edustavat tyypillistä rautakautista yleiskeramiikkaa (yhtä palaa, TYA 485:5, lukuunottamatta kaikki ovat täysin koristelemattomia). Keramiikan sekoitteena on käytetty ainakin kvartsia, kvartsiittia, muskoviittia ja biotiittia. Sekoitemineraalit on lisätty massaan varsin karkeana rouheena.

Palanutta luuta löytyi erittäin vähän, kaikkiaan 18 pientä palasta, joiden yhteispaino on 5,3 grammaa. Lisäksi palamatonta luuta löytyi muutaman eläimen hampaan muodossa.

Palanutta savea ja kuonaa löytyi jonkin verran. Selvästi rautakuonaksi määriteltävää materiaalia on kuitenkin vain muutama palanen.

Vanhan päärakennuksen päätyalue

Kaivauksen aikana ympäristöön tehtiin joitakin koepistoja, mahdollisten tuntemattomien muinaisjäännösten havaitsemiseksi. Ainoat tulokselliset kuopat osuivat vanhan päärakennuksen päässä olleeseen töyrääseen (yleiskartta). N. 6 m X 8 m:n alueelta löytyi n. 30 palasta palanutta luuta (TYA 485:86).

Alue on kivikkoista ja kasvustoltaan hyvin rehevää, mitkä seikat vaikeuttivat selkeän käsityksen saamista mahdollisesta muinaisjäännöksestä. Alueella, josta palanut luu tuli, oli muutama hyvin suuri kivi ja harvakseltaan pienempiä kiviä. Mitään selvää kiveystä tai röykkiötä ei ollut havaittavissa. Maa oli koekuopissa tummaa, ei kuitenkaan nokista tai likaista - se muistutti lähinnä muhevaa kukkamultaa.

Kyseisessä havainnossa voi olla kyseessä osuminen Salmon mainitsemaan epävarmaan röykkiöön. Mutta todennäköisempää on, että ko. palanut luu on peräisin siitä röykkiöstä, jonka Salmo kaivoi vuonna 1941. Kaivauksesta ei ole olemassa tarpeeksi selvää yleiskarttaa, josta kaivausalueen tarkka sijainti kävisi selville. Antti Hautasen ja Anja Niskasen muistitietojen ja näkemäni vanhan lehtileikkeen perusteella Salmon kaivaukset näyttäisivät osuvan juuri kyseiselle alueelle, mistä palanutta luuta löytyi.

YHTEENVETO JA TULKINTA

Kesällä 1988 Nokian Haapaniemen Huvilaniemessä kaivettiin kolme Salmon vuonna 1941 varmoiksi hautakummuiksi luokittelemaa kumpareta. Kaivauksen edetessä kuitenkin todettiin, että selviä rakennettuja röykkiöitä alueella ei ollut. Kolmen kummun alueilla havaittiin jonkinlaiset kivikeskittymät, joista itäisin muistutti eniten tehtyä kiveystä. Selviä ajoittavia esinelöytöjä ei myöskään tehty. Maa oli ensimmäisessä kerroksessa koko alueella sekoittunutta, läntisemmän kummun alueella häiriöt jatkuivat toiseen kerrokseen. Toisaalta länsipäästä kaivaus- aluetta löytyi myös eniten rautakautista keramiikkaa. Hiiltä löytyi jonkinverran koko alueelta, selvä keskittymä syntyi ruutujen 106/108, 106/110 ja 108/110 alueelle. Ruudusta 108/108 löytyikin kivien alta hiilikuoppa. Kulttuurimaan paksuus oli koko muinaisjäännöksen alueella hyvin ohut - vain 20-40 cm.

Otetuista maanäytteistä ne analysoinut Terttu Lempiäinen ei löytänyt mitään merkittävää. Kaikki näytteet sisälsivät hiiltynyttä puuta. C-14 -iänmäärittystä muinaisjäännöksestä ei toistaiseksi ole tehty.

Muinaisjäännöksen luonnetta on hyvin vaikea tulkita. Keramiikkaa tutkimuksissa löytyi niinkin runsaasti, että se on todiste rautakautisen ihmisen toiminnasta alueella. Hauta-antimien puuttuminen ja palaneen luun vähyys eivät anna aihetta tulkita rakennetta haudaksi. Toisaalta alueella huomattava isojen kivenlohkareitten runsaus ja palaneen saven vähyys eivät puhuisi asuinjäännöksenkään puolesta. Mahdollista on, että ko. alue on ollut jonkinlaista rautakautista maankäytön reuna-aluetta, jonne on siksi kulkeutunut keramiikkaa. Toisaalta kyseessä voi olla muinaisjäännös, joka on tuhoutunut joskus historiansa aikana niin pahoin, että sen nykyinen rakenne ei kerro mitään sen muinaisesta muodosta.

Turussa 31.3.1989

Unto Salo, professori
kaivausten valvoja

Taina Pietikäinen, Huk
kaivausjohtaja

LUETTELO KENTÄLLÄ OTETUISTA MAANÄYTTEISTÄ

1. Ruudusta 104/112, 2.kerros
X=100-150
Y=100-150
2. Ruudusta 108/110, 2.kerros
X=50-80
Y=30-50
3. Ruudusta 108/106, 2.kerros
X=0-40
Y=50-150

LUETTELO HIILINÄYTTEISTÄ

1. Ruudusta 106/112, 2.kerros
X=50-100
Y=100-150
2. Ruudusta 108/108, 4.kerros (hiilikuoppa)
X=0-20
Y=100-120
Z=142

LUETTELO KERTOMUKSEEN LIITTYVISTÄ KARTOISTA

Yleiskartta 1:500

Tasokartat 1:20 (3 kpl)

Kartta hiilikuopasta 1:20

Profiilikartat 1:20 (4 kpl)

Pinta- ja pohjavaaituskartta 1:50

SIURO

03

04

05

06

Nak = +54°
Nak = +10°

23° 20'
-26 m 40 s

Jokijärvi Raun Linnavuoren

Uusikylä

Siuro

Tutkimus-
kohde

03

04

05

06

Vinskanvuori

Kärjenmaa

Ruolanti

Mammola

Kohmala

N.O	KOHDE JA KUNTA	NEO	SU	PVM	KUVAAJA
16519	Tas 3 r. 106/104 NE-SW leikk. kändätk NW	24x36	TYA	20.6	T. Pietikäinen
16520	Tas 3 r. 108/104 NE-SW leikk. kändätk NW	u	u	u	u
16521	Tas 3 r. 106/104 NE-SW leikk. kändätk NW	u	u	u	u
16522	Tas 4 r. 106/104 NW-SE leikk. kändätk NE	v	1	v	2
16523	Tas 4 r. 106/101-106 NW-SE leikk. kändätk NE	v	v	u	v
16524	Tas 3 r. 106/102 NW-SE leikk. kändätk NE	v	1	v	v
16525	Tas 3 r. 106/100-102 NW-SE leikk. känd. NE	v	1	u	2
16526	Tas 3 r. 106/100 NW-SE leikk. känd. NE	v	v	v	2
16527	Tas 4 r. 106/104 NE-SW leikk. känd NW	u	u	u	u
16528	Tas 4 r. 106-108/104 NE-SW leikk. känd NW	u	u	v	u
16529	Tas 4 r. 104/104 NE-SW leikk. känd NW	u	v	v	u
16530	Tas 4 r. 102/104 NE-SW leikk. känd NW	u	u	v	u
16531	Tas 4 r. 106/102 NW-SE leikk. känd NE	v	v	v	u
16532	Tas 4 r. 106/102-100 NW-SE leikk. känd. NE	v	u	v	u
16533	Kaivausalue entistetyksi	v	u	22.6	u
16534	Kaivausalue entistetyksi	v	u	22.6	v
16535	Kaivausalue entistetyksi	u	u	u	u

NOKIA, HAAPANIEMI,
HUVILANIEMI, 1988

16536	Yleisturv alueista turpeen poist. jälle. S	24x36	TYA	23.6	T. Pietikäinen
16537	" " " " " S	u	u	u	u
16538	R. 108/108, taso 1	N	u	29.6	u
16539	Kaistat y=102, 104, 106, taso 1	N	u	u	u
16540	Kaistat y=104, 106, taso 1	N	u	u	u
16541	Kaistat y=106, 108, taso 1	N	u	u	u
16542	R. 108/106-108, taso 1	N	u	u	u
16543	R. 106/106-108, taso 1	S	u	u	u
16544	R. 106/108, taso 1	S	u	u	u
16545	R. 104/108, 106/108, taso 1	S	u	u	u
16546	R. 108/108-110, taso 1	N	u	u	u
16547	R. 108/110, taso 1	N	u	u	u
16548	R. 110/110, taso 1	N	u	u	u
16549	R. 108/112, 110/112, taso 1	N	u	u	u
16550	Kaistat y=106, 108, taso 1	N	u	u	u

N:o	KOHDE JA KUVAUSSUUNTA	NEE	SU	Pvm	KUVAAJA	
16551	kaistat y=108,110, taso 1	N	24X36	TYA	29.6.	T. Piretkäinen
16552	R. 108/102-104, taso 2	N	"	"	5.7.	"
16553	R. 108/102, taso 2	N	"	"	"	"
16554	R. 110/102, taso 2	N	"	"	"	"
16555	Yleiskuvu al. länsipäästä, taso 2	N	"	"	"	"
16556	Miina Sartes ja Niikko Kirioja		"	"	"	"
16557	R. 108/104-106, taso 2	N	"	"	"	"
16558	R. 110/104-106, taso 2	N	"	"	"	"
16559	kaistat y=104, taso 2	N	"	"	"	"
16560	kaistat y=106, taso 2	N	"	"	"	"
16561	R. 106/102-104, taso 2	S	"	"	"	"
16562	R. 106/104, taso 2	S	"	"	"	"
16563	R. 104/104, taso 2	S	"	"	"	"
16564	R. 104/102, taso 2	S	"	"	"	"
16565	Jojala, S. Tusa, E. Juronen, L. Heikkinen		"	"	"	"
16566	R. 104-106/102, 104-106/104, taso 2	S	"	"	"	"
16567	R. 104/106, 106/106, taso 2	S	"	"	"	"
16568	Yleiskuva al. länsipäästä, taso 2	NE	"	"	"	"
16569	kaistat y=104, 106, taso 2	NNE	"	"	"	"
16570	R. 106/102+04, 108/102-104, taso 2	S	"	"	"	"
16571	R. 106/108, taso 2	S	"	"	"	"
16572	R. 104/108, taso 2	S	"	"	"	"
16573	R. 106/106-108, 108/106-108, taso 2	S	"	"	"	"
16574	kaistat y=104, 106, 108, taso 2	NNE	"	"	"	"
16575	kaistat y=106, 108, taso 2	N	"	"	"	"
16576	R. 108/106-108, 110/106-108, taso 2	N	"	"	"	"
16577	R. 110/108, taso 2	N	"	"	8.7	"
16578	R. 106/110, taso 2	S	"	"	"	"
16579	R. 108/110-112, 110/110-112, taso 2	S	"	"	"	"
16580	kaistat y=110, 112, taso 2	N	"	"	"	"
16581	R. 108/110-112, taso 2	N	"	"	"	"
16582	R. 110/110, taso 2	N	"	"	"	"
16583	R. 110/112, taso 2	N	"	"	"	"
16584	kaistat y=108, 110, taso 2	N	"	"	12.7.	"
16585	kaistat y=110, 112, taso 2	NW	"	"	"	"
16586	Susanna Tusa ja Jaakko Riekkola		"	"	"	"
16587	R. 108/102, 110/102, taso 3	N	"	"	"	"
16588	R. 108/104, 110/104, taso 3	N	"	"	"	"

N:o	KOHDE, KUVAUSSUUNTA	NEE	SIN	PVM	KUVAAJA
76589	R. 108/102, taso 3 N	24.10.6	MyA	12.7	T. Pietikäinen
76590	R. 110/102, taso 3 N	"	"	"	"
76591	R. 108/104, taso 3 N	"	"	"	"
76592	R. 110/104, taso 3 N	"	"	"	"
76593	R. 108/106, taso 3 N	"	"	"	"
76594	R. 110/106, taso 3 N	"	"	"	"
76595	R. 104-106/102, taso 3 S	"	"	14.7	"
76596	R. 106/104, taso 3 S	"	"	"	"
76597	R. 104/102, taso 3 S	"	"	"	"
76598	R. 104/104, taso 3 S	"	"	"	"
76599	R. 104/106, 106/106, taso 3 S	"	"	"	"
76600	Lipputanen ja rindio	"	"	"	"
76601	R. 104/106, taso 3 S	"	"	"	"
76602	Kaistat y=102, 104, taso 3 NE	"	"	"	"
76603	Kaistat y=104, 106, taso 3 NNE	"	"	"	"
76604	Susannatasa, Eva-Liisa Luoma, Jukka Piikkala	"	"	"	"
76605	R. 104/112-114, 106/112-114 arvaamattomina S	"	"	15.7	"
76606	- " - - " - W	"	"	"	"
76607	R. 106/108, taso 3 S	"	"	"	"
76608	R. 104/108, taso 3 S	"	"	"	"
76609	Janne Ojala, Paati Hapala ja Mikko Kinnola	"	"	18.7	"
76610	R. 106/110, taso 3 S	"	"	"	"
76611	R. 108/110-112, 110/110-112, taso 3 S	"	"	"	"
76612	R. 108/110, taso 3 N	"	"	"	"
76613	R. 108/112, taso 3 N	"	"	"	"
76614	R. 110/112, taso 3 N	"	"	"	"
76615	R. 110/110, taso 3 N	"	"	"	"
76616	R. 106/106-108, 108/106-108, taso 3 N	"	"	"	"
76617	R. 110/106-108, taso 3 N	"	"	"	"
76618	Kaistat y=106, 108, taso 3 N	"	"	"	"
76619	Kaistat y=108, 110, taso 3 N	"	"	"	"
76620	Kaistat y=110, 112, taso 3 NW	"	"	"	"
76621	R. 102/108, taso 1 S	"	"	20.7	"
76622	R. 102/104-106, taso 1 S	"	"	"	"
76623	kaistat x=102, taso 1 E	"	"	"	"
76624	R. 102-104/110, taso 1 S	"	"	"	"
76625	R. 104/112, 106/112, taso 1 S	"	"	"	"
76626	R. 102/112, 104/112, taso 1 S	"	"	"	"

N:o	KOHDE JA KUVAUSSUUNTA	NEE	SW	PVM	KUVAAJA
16627	manannetunjalainen jalaurtti-kone	24x36	TYA	20.7	T. Pietikäinen
16628	Avattu lisäalue, y=110,112, taso 1 S	"	"	"	"
16629	R.104/114-116, 106/114, taso 1 S	"	"	"	"
16630	yleiskuvz al. ikäpäristä, taso 1 S	"	"	"	"
16631	yleiskuvz alueesta W	"	"	21.7	"
16632	N-S-suunt. leikkaus (y=110) r. 106/110 W	"	"	"	"
16633	" " " " r. 104/110 W	"	"	"	"
16634	N-S-suunt. leikkaus (y=104) r. 104/104 W	"	"	"	"
16635	" " " " r. 106/104 W	"	"	"	"
16636	N-S-suunt. leikkaus (y=110) r. 108/110 W	"	"	"	"
16637	" " " " r. 110/110 W	"	"	"	"
16638	kaistat y=110,112, taso 2 S	"	"	26.7	"
16639	" " " " " S	"	"	"	"
16640	R 104/110, taso 2 S	"	"	"	"
16641	R 102/110, taso 2 S	"	"	"	"
16642	R 104-106/112, taso 2 S	"	"	"	"
16643	R 102/112, taso 2 S	"	"	"	"
16644	R 104/114, 106/114, 104/116, taso 2 S	"	"	"	"
16645	R 102/108, taso 2 S	"	"	27.7	"
16646	R. 102/106, taso 2 S	"	"	"	"
16647	R. 102/104, taso 2 S	"	"	"	"
16648	R. 102/102, taso 2 S	"	"	"	"
16649	N-S-suunt. leikkaus (y=104) r. 108/104 W	"	"	29.7	"
16650	" " " " r. 110/104 W	"	"	"	"
16651	W-E-suunt. leikkaus ruudussa 108/102 S	"	"	"	"
16652	" " " " 108/104 S	"	"	"	"
16653	" " " " 108/106 S	"	"	"	"
16654	" " " " 108/108 S	"	"	"	"
16655	" " " " 108/110 S	"	"	"	"
16656	" " " " " S	"	"	"	"
16657	yleiskuvz pohjatasosta y=102,104 NE	"	"	"	"
16658	" " " " y=106,108 N	"	"	"	"
16659	" " " " y=110,112 NW	"	"	"	"
16660	kaistat y=110,112 pohjassa S	"	"	"	"
16661	Microkinaja, Jasi Haapala ja Minna Sarkes	"	"	"	"
16662	yleiskuvz kauvauseltz metsästä N	"	"	1.8	"
16663	yleiskuvz kauvauseltz tölle päin W	"	"	"	"
16664	Taso 1 r. 110/110 N-S-leikk. (y=110) kohdalta W	"	"	"	"

N:O	KOHDE JA KUVAUSSUUNTA	NEG	SIN	PRM	KUVAAJA
16665	Tasot r. 108/110 N-S leikk (y=110) kordalla W	24X36	TY4	1.8	T. Pietikäinen
16666	N-S-suunt. leikkauk (y=114) r. 102/114 W	"	"	"	"
16667	" " " " r. 104/114 W	"	"	"	"
16668	" " " " r. 106/114 W	"	"	"	"
16669	Tasot r. 106/110 N-S leikk (y=110) kordalla W	"	"	"	"
16670	" r. 104/110 " " " " W	"	"	"	"
16671	" r. 102-104/110 " " " " W	"	"	"	"
16672	Tasot r. 102/104 N-S leikk (y=104) kordalla W	"	"	"	"
16673	" r. 104/104 " " " " W	"	"	"	"
16674	" r. 106/104 " " " " W	"	"	"	"
16675	" r. 108/104 " " " " W	"	"	"	"
16676	" " " " " " E	"	"	"	"
16677	" r. 110/104 " " " " E	"	"	"	"
16678	Tasot r. 104/114 N-S leikk (y=114) kordalla W	"	"	2.8	"
16679	" r. 106/114 " " " " W	"	"	"	"
16680	" r. 104/114 " " " " E	"	"	"	"
16681	Jaakko Riekkola ja Eerik-Liisa Juvonen	"	"	"	"
16682	Tasot r. 108/102 W-E leikk kordalla N	"	"	"	"
16683	" r. 108/104 " " " " N	"	"	"	"
16684	" r. 108/106 " " " " S	"	"	"	"
16685	" r. 108/108 " " " " S	"	"	"	"
16686	" " " " " " N	"	"	"	"
16687	" r. 108/110 " " " " N	"	"	"	"
16688	" r. 108/112 " " " " N	"	"	"	"
16689	Hiihdenoppa prof. N-S (y=110) ja W-E (x=108) leikk. kord.	"	"	3.8	"
16690	- " - - " - E	"	"	"	"
16691	Kumpua täytettyä S	"	"	4.8	"
16692	- " - - " - SE	"	"	"	"
16693	- " - - " - SSW	"	"	"	"
16694	- " - - " - S	"	"	"	"
16695	Knuutilan kartano kuloreiden västirannalla SW	"	"	5.8	"
16696	- " - - " - SW	"	"	"	"
16697	vanhan päärakennuksen päätyalue N	"	"	"	"
16698	Alue, jossa työtyn palamusta luultu SW	"	"	"	"
16699	- " - - " - E	"	"	"	"
16700	vanhan päärakennuksen päätyalue W	"	"	"	"
16701	- " - - " - NW	"	"	"	"
16702	Alue, jossa työtyn palamusta luultu E	"	"	"	"

N:O	KOHDE JA KUVASSUUNTA	NEG	SIN	PVM	KUVAAJA	
6703	Alue, jossa lajien palanut luhta	SE	24x36	TYA	5.9	T. Pietikäinen
6704	- " - - " -	S	"	"	"	"
6705	kaivausalue ennallistettuna	S	"	"	"	"
6706	- " -	S	"	"	"	"
6707	- " -	S	"	"	"	"
6708	- " -	S	"	"	"	"
6709	- " -	S	"	"	"	"
6710	- " -	W	"	"	"	"

36 LIITE 6(1): LUETTELO KAIVAUSKERTOMUKSEEN LIITTYVISTÄ DIAPOSITIIVEISTA

LENTÄKOHDE	DIA N.O	Aihe, KUVASSUUNTA	pvmm
NOKIA	205:51	TASO 1 ruuduissa 106/104-106	
VIHK 1988		NW-SE-leikkauksen kaudalta	NE 20.6
T.PIETKÄINEN	205:52	TASO 3 ruuduissa 104/104 70 - fiilin NE-SW kaudalta	NW 20.6
	205:53	Sama ruuduissa 104/104 ja 102/104	NW 20.6
	205:54	Sama ruuduissa 106/104	NW 20.6
	205:55	Työkuva	20.6
	205:56	kaivausalue entistettynä	SW 22.6
	205:57	- " -	SE 22.6
NOKIA			
HAAPANIE- MI, HUVILANIE- MI 1988			
T.PIETKÄINEN			
	206:1	yleiskuva alueesta ennen kaivauksia	S 22.6
	206:2	- " -	S 22.6
	206:3	- " -	N 22.6
	206:4	- " -	NE 22.6
	206:5	yleiskuva turpeen poiston jälkeen	SSE 23.6
	206:6	- " -	S 23.6
	206:7	- " -	NE 23.6
	206:8	- " -	NNE 23.6
	206:9	kaistat y=102,104, taso 1	S 29.6
	206:10	ruudut 108/102-104, 110/102-104, tasoa 1	N 29.6
	206:11	kaistat y=106,108, taso 1	N 29.6
	206:12	yleiskuva kaiv. alueen länsi- päästä, taso 1	NNE 29.6
	206:13	- " -	N 29.6
	206:14	kaistat y=106,108, taso 1	S 29.6
	206:15	kaistat y=110,112, taso 1	N 29.6
	206:16	yleiskuva kaiv. alueen itäpäästä, taso 1	NNE 29.6
	206:17	kaistat y=102,104, taso 2	N 5.7
	206:18	- " -	NNW 5.7
	206:19	ruudut 104/102-104, 106/102-104, tasoa 2	S 5.7

KENITÄYÖKOHDDE	PIA N:O	Aihe, KUVAUSSUUNTA	PVM
NOKIA,	206:20	Pitkämäen jairaalan kesänriet- topaukka pääskyä SW	5.7
HAPPANIEMI,	206:21	yleiskuva kaur.alueen länsipäästä, taso 2 NNE	5.7
HUVILANIEMI	206:22	kaistat y=104, 106, 108, taso 2 N	5.7
1988	206:23	Ruutu 106/110, taso 2 S	8.7
J.PIETIKÄINEN	206:24	kaistat y=110, 112, taso 2 S	8.7
	206:25	Tutkimusteknikko Minna Sartes	8.7
	206:26	kaistat y=110, 112, taso 2 N	8.7
	206:27	kaistat y=108, 110, taso 2 N	8.7
	206:28	kaistat y=102, 104, taso 3 N	12.7
	206:29	kaistat y=102, 104, taso 3 S	12.7
	206:30	Ruudut 104/106, 106/106, taso 3 S	12.7
	206:31	Pasi Haapala seulo	12.7
	206:32	yleiskuva kaur.alueen länsipäädyistä taso 3 NNE	12.7
	206:33	Ruudut 104/112, 106/112 avaamattomina S	15.7
	206:34	Sama, lisäksi ruudut 104/114, 106/114 E	15.7
	206:35	- " - NE	15.7
	206:36	kaistat y=108, 110, taso 3 S	15.7
	206:37	Janne Ojala, Pasi Haapala ja Mikko Kinoja poistavat turvetta	18.7
	206:38	kaistat y=110, 112, taso 3 J	18.7
	206:39	- " - N	18.7
	206:40	kaistat y=108, 110, taso 3 N	18.7
	206:41	kaistat y=110, 112, taso 3 NNW	18.7
	206:42	Mikko Engnst ja Jarkko Riekkola rullaavat turvetta	19.7
	206:43	Mikko Kinoja, Marianne Kangasainen, Marjo Engnst ja Laura Heikkonen	19.7
	206:44	Susanna Tusa ja Minna Sartes	19.7
	206:45	Ruudut 102/106-108, taso 1 S	20.7
	206:46	yleiskuva alueesta S	20.7
	206:47	" E	20.7
	206:48	" E	20.7
	206:49	Ruudut 102/110-112, 104/110-112, 106/112, taso 1 S	20.7
	206:50	Mikko Kinoja, Susanna Tusa, Pasi Haapala, Janne Ojala ja Teera-Liisa Juronen	20.7

LENTÄMÄKOHDE	DIA NO	Aihe, kuvaussuunta		P.
NOKIA,	206:51	yleiskuva kaivalueen itäpäädystä, etuala	S	2
HAARANIEMI,		tasossa 1, takaosa pohjassa		
HUVILANIEMI	206:52	yleiskuva alueesta pohjatasossa	W	2
1988	206:53	N-S-suuntainen leikkaus (y=110) ruuduissa	106/110 W	21
T. PIEDÄINEN	206:54	sama ruudussa 104/110	W	21
	206:55	N-S-suuntainen leikkaus (y=104) ruuduissa	106/104 W	21
	206:56	" " " (y=110) ruuduissa	108-110/110 W	2
	206:57	yleiskuva kaistoista y=110, 112, taso 2	S	26
	206:58	kaista y=110, taso 2	S	26
	206:59	kaista y=112, taso 2	S	26
	206:60	Ruudut 102/106-108, taso 2	S	26
	206:61	Ruudut 102/104-106, taso 2	S	26
	206:62	N-S-suuntainen leikkaus (y=104) ruuduissa	110/104 W	29
	206:63	W-E-suunt.leikkaus (x=108) ruuduissa	108/102-104 S	29
	206:64	" " " " " 108/106-108 S		29
	206:65	yleiskuva alueesta pohjatasossa	NNE	1.8
	206:66	" " " "	N	1.8
	206:67	" " " "	NNW	1.8
	206:68	kaivausalueen itäpäästä pohjassa	S	1.8
	206:69	N-S-suuntainen leikkaus (y=114) ruuduissa		
		102-104/114	W	1.8
	206:70	sama ruuduissa 104-106/114	W	1.8
	206:71	Taso 1 ruuduissa 104-106/110 N-S-suuntaisen		
		leikkauksen kondalta	W	2.8
	206:72	sama ruuduissa 104/110, 102/110	W	2.8
	206:73	Taso 1 ruuduissa 104-106/104 N-S suunt.		
		leikkauksen kondaltz	W	2.8
	206:74	Hillinen kuoppa profiilien x=108 ja y=110		
		leikkaukskondassa	E	3.
	206:75	" " "	E	3.
	206:76	kaivausalue puolitsein täytettynä	S	4
	206:77	kaivausalueesta entistymässä M. ma Sartes	S	4.
	206:78	Knuutilan Kartano kuloveden vesirannalla	SW	5.
	206:79	vanhan päärakennuksen päätyalue	N	5.
	206:80	Alue, josta löytyi palanutta luuta	W	5.
	206:81	" " " " "	W	5.
	206:82	vanhan päärakennuksen päätyalueesta	NW	5.
	206:83	Alue, josta löytyi palanutta luuta	E	5.
	206:84	kaivausalue entistettynä	W	5.

KENTÄTYÖKOHDE	DIA:VO	Aihe, kuvaussuunta	Pvm
NOKIA,	206:85	Kaivausalue entistettynä	5.8
HAAPANIEMI,	206:86	Kaivausalue entistettynä	5.8
HUVILANIEMI 1988			
T. PIETIKÄINEN			

TURKU 1988

MAARIA

JÄKÄRÄ

METSÄMÄKI K.

PELTO MÄKI

29.8 - 8.9.1988

LIISI ERÄLÄ

VARE RY

207: 1	YLEISKUVA KAIVAUSSALUESTA ENNEN TURPEENPOISTOA	S	29.
207: 2	— " —	S	29.
207: 3	— " —	SSE	29.
207: 4	— " —	N	29.
207: 5	TYÖKORYHMÄ VAS. AJA A. TERHILL TAEJÄS, ULLA R. LIISI E.		29.
207: 6	— " —		29.
207: 7	KAIVAUSSALUE TURPEEN POISTON JÄLKEEN	S	30.
207: 8	TYÖKULA KAIVAUSSALUETTA VAAKETAAN TURPEEN POISTON JÄLKEEN	S	30.
207: 9	KAIVAUSSALUE KAIVETTU 5CM TURPEEN POISTON JÄLKEEN	S	31.
207: 10	— " —	N	31.8
207: 11	KAIVAUSSALUE TASO 1	S	31.8
207: 12	KIVEYS (TULISIJA) RUUTU 212/500, TASO 1	E	1.9
207: 13	TYÖKULA TASO 1-2 JA AJA ANDRIKAINEN ASETTAA KAMERAN	NW	1.9
207: 14	TULISIJA 2 SEKÄ HIOTUN ESINEEN PINTAKAPPALE TASO 1-2	E	2.9
207: 15	TULISIJA 2, SEKÄ HIOTUN ESINEEN PINTAKAPPALE + LATA TASO 1-2	E	2.9
207: 16	KAIVAUSSALUE, TASO 1 KAIVETTU 5CM AKASPÄIN (TASO 1-2)	S	2.9
207: 17	— " —		2.
207: 18	TYÖKULA: TEIJA TIITINEN, AJA ANDRIKAINEN, HARTO R. TITTA METKILÄ, KRISTINA KORKEAKUUSI-VÄISÄNEN	N	2.
207: 19	TYÖKULA: KRISTINA KORKEAKUUSI-VÄISÄNEN, TEIJA TIITINEN AJA ANDRIKAINEN, HARTO R. TIITTA METKILÄ	S	2.
207: 20	TYÖKULA TEIJA TIITINEN, AJA ANDRIKAINEN, HARTO R.	N	2.
207: 21	KAIVAUSSALUE, TASO 2 POHJASSA	S	2.
207: 22	— " —	NW	2.9